

BBC: "Interviul zilei" - Invitat: fostul premier Adrian Nastase

BBC (1 august, ora 18:30) - Rubrica "Interviul zilei"

Rador - Miercuri, 1 august 2007 ora 22:12

- *Realizator: Mircea Zamfir - Nu l-am mai întâlnit de multă vreme pe domnul Adrian Năstase. Ne gândeam și noi, așa, ca ziariștii, să nu amestecăm politica cu justiția, dar se pare că această dilemă tinde să-și găsească o rezolvare sau cel puțin una pentru o bucată de vreme de acum înainte, drept care, iată, astăzi, "Interviul zilei", cu domnul Adrian Năstase. Mai pregătit pentru ale politicii, poate, decât acum o bucată de vreme, domnule Năstase?*

Adrian Năstase: Da, în sensul că experiența se acumulează și cu cât trec anii, cu atât ești mai pregătit, teoretic.

Realizator: Cum le vedeți pe cele de la partid, domnule Năstase? Să lăsăm ocolășurile. Așa, un inventar sau o privire rapidă, ce ar putea să constate un referendum pentru demiterea președintelui, terminat, politic vorbind, prost pentru partid? Apoi, lucrul cel mai notabil, o inițiativă, această majorare a punctului de pensie, dar care, cel puțin așa cum se vede în sondaje, ar fi adus puncte politice poate mai mult președintelui PNL și șefului Guvernului decât președintelui actual al PSD. În rest, domnul Dâncu a plecat de la vicepreședinție și mai aflăm că domnul Geoană s-ar putea să lucreze cu consilierii lui Tony Blair. Dar, în rest, este multă tăcere la vârful partidului.

Adrian Năstase: Nu știu dacă sunt cel mai potrivit să fac o analiză, dar sigur că sunt tentat și o fac de fiecare dată atunci când apare un element nou. Așa cum văd eu lucrurile, și probabil că sunt foarte mulți cei care văd la fel ca și mine, în PSD lucrurile nu par să meargă într-o direcție bună, cel puțin dacă analizăm bateriile de sondaje, situația, cumva, așa cum este prezentată în presă, și aș adăuga contactele mele directe cu unii dintre colegii din partid, mai ales cei din teritoriu. Sigur că apare o situație puțin ciudată, că după doi ani de căutări, de transformări, de revoluții, de reforme, practic, partidul nu a ajuns într-o zonă, să spunem, de pregătire pentru un start de campanie acum, în toamnă, și de aici, o anumită nervozitate, pe care o simțim cu toții, nu doar la nivel central, ci mai ales la nivel local, pentru că cei care poate că până acum, datorită unei autonomii mai mari dobândite la nivelul județelor, erau mai curând spectatori față de ce se întâmpla București în conducere, unele dintre chestiunile care păreau mai curând dispute între liderii centrali, iată, acum consideră că, în definitiv, prin situația de acum, la câteva luni înainte de alegerile locale, fără niște decizii clare, lucrurile s-ar putea să-i afecteze și pe ei. Și sigur, pentru liderii locali, miza europarlamentarelor, și la PSD, și la alte partide, este mult mai mică, dar alegerile locale vor fi

foarte importante. Aici aş spune că după acești doi ani, într-un fel, partidul nici măcar nu se poate spune că s-a întors de acolo de unde a plecat în 2004. Cel mai grav lucru este, după părerea mea, că nu reprezentăm, nu putem reprezenta în momentul ăsta o alternativă la actuala putere și la actualul președinte. Dacă la început lucrurile erau mai clare, aveam pe de o parte puterea PD, Alianța portocalie și Traian Băsescu și de cealaltă parte PSD, în principal, în opoziție, iată că acum Alianța s-a transformat ea însăși în putere și opoziție, iar PSD era caracterizat uneori de anumiți analiști mai curând ca un chibiș, când într-o parte, când într-alta. Or, lucrul ăsta sigur că a creat o mare enervare la nivelul celor care erau obișnuiți în partid cu o anumită autoritate în ceea ce privește situațiile, să spunem, locale, cu raporturile de putere, o anumită influență în plan local.

Realizator: Doamnule Năstase, lucruri s-ar petrece, măcar dacă ar fi să pomenim două dintre ele. În fond, există o corespondență și un schimb de replici Iliescu-Băsescu și nici ieșirile dumneavoastră publice nu sunt din cele pe care să nu le bagi în seamă, de vreme ce nu excludeți o nouă candidatură la președinție, vorbiți de un plan politic, o legătură PNL-PSD, dar Mircea Geoană tace. De ce credeți că - în fond, sunteți într-o competiție cu Mircea Geoană, măcar și potențială - de ce tace Mircea Geoană, pe ce se bazează? De ce e calm sau de ce pare calm?

Adrian Năstase: În primul rând, cred că trebuie să-l întrebați pe el de ce tace. Nu știu, nu aş putea să vă răspund la întrebările acestea. Eu pot să vă spun ceea ce constat eu în general în legătură cu partidul și vreau să înțelegeți foarte clar că nu am o problemă cu Mircea Geoană. Problema mea este, ca fost lider al partidului, după 17 ani de acțiuni mai bune, mai rele, de reușite, de neîmpliniri, sigur că sunt preocupat de situația partidului și aş vrea ca lucrurile să se rezolve, dar starea de indecizie, de stagnare, de dezorientare, despre care vorbesc mulți dintre colegii mei, arată foarte clar, în ciuda unor reacții din partea domnului Iliescu sau din partea mea - și mă refer la faptul că am observat cum Traian Băsescu exportă unele chestiuni care înseamnă dispută politică în interiorul țării, și mă refer la interviul pe care l-a dat pentru "Politique Internationale", deci, în ciuda acestor reacții individuale, sigur că lipsește - și asta este o părere pe care o exprim fără nici un fel de ezitare - o reacție mai puternică la nivelul partidului, pentru că este inadmisibil să nu reacționezi când Traian Băsescu spune 'lucrurile ar fi mers mai bine dacă PSD ar fi furat mai puțin în timpul guvernării lui'. Este inadmisibil, este un lucru absolut mizerabil, pe care în mod normal, un șef de stat nu ar putea și nu ar trebui să-l formuleze, în măsura în care nu ar avea niște decizii judecătorești, niște argumente, probe. Dar, oricum, să te apuci și să vorbești în general despre un partid în acest fel, mai ales cu, cum să spun,

istoria personală pe care o are Traian Băsescu. Mi se pare inadmisibil și aici este ceea ce eu cred că nu funcționează în partid, dar nu aș vrea să intrăm pe o notă din aceasta critică din partea mea, 'eu și partidul', 'eu și ceilalți'. Vreau să vă spun că toate elementele acestea pe care le afirm au în vedere tocmai nevoia unei întăriri a reacției, a forței PSD. Nu spun lucrurile acestea nici din frustrare personală, nu spun lucrurile acestea nici din răzbunare față de unii dintre cei care, după părerea mea, nu au dovedit un spirit de loialitate. Dar cred, dincolo de aceste aspecte personale, care pot să fie depășite, că este nevoie de o forță de stânga puternică în România și PSD are un potențial foarte mare de dezvoltare.

Realizator: Nici măcar întrebarea mea nu era una care să vă pună în opoziție directă...

Adrian Năstase: Nu, dar nu pentru dumneavoastră am spus lucrurile acestea, ci pentru cei care eventual ar putea să creadă acest lucru.

Realizator: Atunci, am să fiu puțin mai specific. Poate că este o observație hazardată, dar lucrurile acestea nu e obligatoriu să vină neapărat de la o indecizie a lui Mircea Geoană. Poate că atât Mircea Geoană, cât și Traian Băsescu au aceleași puncte de sprijin. Vorbesc de axă. Până la urmă, chestiunea aceasta, consilierii lui Tony Blair la partid, nu e o chestiune de trecut așa ușor cu vederea. Și apoi, întâlnirile acestea enigmatice ale domnului Geoană cu ambasadorul lui George Bush aici, în România, domnul Nicholas Taubman, în momente importante, momente sensibile...

Adrian Năstase: În România avem o mare bucurie să construim scenarii și legende. Eu cred că lucrurile sunt mult mai banale. Pot să bănuiesc, spre exemplu, că ambasadorul american e foarte preocupat de... ar putea să fie preocupat el și, bineînțeles, Departamentul de Stat de situația politică în România în primăvara viitoare, când va avea loc la București, cu un sprijin american, într-adevăr, foarte puternic, în aceste condiții ar trebui să aibă loc summitul NATO. Or, în măsura în care în România nu ar fi existat, nu ar exista un președinte ales, starea de dezbatere publică s-ar deteriora atât de mult încât o astfel de întâlnire, care, într-un fel, s-ar desfășura și înaintea alegerilor prezidențiale din America, sigur că o astfel de chestiune poate să preocupe foarte mult. Deci nu știu dacă era vorba neapărat de o grijă pentru Geoană, pentru PSD, pentru PNL, pentru PD, pentru Traian Băsescu. Cred că este vorba, până la urmă, de un proiect care a fost gândit într-o anumită perspectivă de timp și care are nevoie de înțelepciunea necesară, inclusiv în România. Deci e doar o supoziție, nu am participat la dezbatere, dar v-am dat o altă formulă posibilă de dialog, și nu neapărat una în care, știu eu, ambasadorul american ar veni să-i spună lui Mircea Geoană sau lui Traian

Băsescu sau lui Tăriceanu, uite, asta trebuie să faceți, din punctul de vedere al politicii interne. Nu cred așa ceva.

Realizator: Depinde cum citești știrile. E adevărat și nu e obligatoriu să le citești cu rea voință pentru a face conexiuni sau a nu rezista în a nu le face și a gândi.

Adrian Năstase: Vă repet, eu nu am participat la discuție. Poate cel mai înțelept lucru era să spun că nu știu ce au discutat și atât, dar, sigur, încerc, pe de altă parte, să gândesc, cu experiența pe care o am, la ceea ce în definitiv poate să fie o preocupare în legătură cu anumite subiecte care preocupă și administrația americană, de la Kosovo până la, să spunem, summitul NATO din primăvara viitoare de la București.

Realizator: Spuneam, depinde cum citești știrile. V-ați supărat și i-ați ripostat destul de aspru domnului Geoană atunci când a lăsat impresia că ar ști de alte dosare grele - așa s-a exprimat - care încă nu au apărut pe piața justiției, sau cum s-o numim și dacă treci mai departe, în cazul de față, două pagini la mine și vezi că Nicholas Taubman spune ar trebui continuate anchetele în cazul celor care au avut funcții importante...

Adrian Năstase: Haideți să nu trecem... Am impresia că trebuie să faceți un anumit lucru: să separați cele două pagini, pentru că, altfel, dacă le uniți, pe urmă puteți să uniți eu știu cu ce alte chestiuni, știu eu, cu criza ostaticilor din Afganistan, dacă mai citiți încă două pagini mai departe. Haideți să nu le amestecăm. Prima chestiune: în ceea ce privește declarația lui Mircea Geoană, m-a deranjat foarte tare. L-am sunat și mi-a spus la telefon că nu este adevărat, nu a spus așa ceva. A spus că de fapt s-a referit la Traian Băsescu, care în mod categoric, după decizia Curții Constituționale, n-ar lăsa lucrurile fără reacții și fără acțiune și că ar declanșa alte dosare. Se pare deci că declarația lui inițială era pentru consum intern, în interiorul partidului, probabil, și sigur că, neavând posibilitatea de a explica acest lucru, s-a găsit într-o situație destul de grea și față de colegi, și față de mine. Dar nu vreau să mai reiau această chestiune. Eu am spus ce am avut de spus atunci pe blog. Unii, într-un fel, au avut impresia că l-am atacat pe Mircea Geoană. Nu, nu am făcut decât să reacționez la o declarație aiurea, care nu avea nici un fel de teme și care mai curând încerca să descurajeze unii colegi care poate se gândeau la anumite formule alternative de leadership în partid.

Realizator: Două-trei chestiuni concrete...

Adrian Năstase: Iar în chestiunea cu declarația domnului Taubman, sunt absolut de acord cu ce a spus domnul Taubman.

Realizator: Faceți o estimare: care să fie cota de avarie, să zicem așa, deci performanța electorală la europarlamentare care, după părerea dumneavoastră, să presupună, știu eu, o problemă la partid reală.

Adrian Năstase: Avem aici o singură ecuație, dar cu foarte multe necunoscute. Dacă era cu o singură necunoscută, probabil că puteam să lucrăm mai ușor. Dar pe de o parte, la europarlamentare s-ar putea ca interesul pentru dezbaterea propriu-zisă să fie mai limitat. S-ar putea ca temele discutate să fie din nou cele interne, și nu cele legate de Uniunea Europeană. Va depinde rezultatul foarte mult de măsura în care oamenii vor ieși să voteze. Va conta foarte mult în ce măsură organizațiile locale ale partidelor vor reuși și vor dori să-și mobilizeze oamenii pentru acest vot, care va fi văzut mai curând ca un semnal pentru alegerile locale și parlamentare de anul viitor./sp/ds/ Va depinde foarte mult de oamenii care vor fi pe liste. Din păcate, PSD încă nu și-a stabilit ordinea pe listă a candidaților, deci e mai greu să se facă o campanie electorală în perioada asta, informală, sigur, în perioada de vară. Rămâne... PSD are un anumit avantaj, după părerea mea, pentru că, în măsura în care face bine această listă, în măsura în care se va discuta cu adevărat despre temele europene, mulți dintre candidații PSD, cred eu, sunt mai bine poziționați în dezbaterea publică și vor da sentimentul unei seriozități mai mari în ceea ce privește responsabilitatea și acțiunea la UE. Dar dacă, spre exemplu - și aici cred că este o chestiune pe care va trebui să o avem în vedere - în măsura în care colegii mei din Parlament vor cădea în capcana lui Traian Băsescu și îi vor permite, prin lipsa lor de acțiune și de decizie în Parlament, să organizeze un referendum pe tema votului uninominal, în care el să se poziționeze față de celelalte partide politice, cu excepția PD și timp de o lună de zile să iasă la televizor și să vorbească despre celelalte partide, fără să aibe, practic, un interlocutor, atunci rezultatul, să spunem, peste câteva săptămâni, la alegerile europarlamentare, ar putea să fie extrem de prost pentru unele dintre partide, inclusiv pentru PSD. De aceea v-am spus că e greu de făcut o analiză în acest moment, sunt foarte multe alte elemente care vor trebui decise, iar în ceea ce privește PSD, eu cred că, în măsura în care lucrurile nu merg mai rău sau nu apar elemente mai dificile, sau nu apar, cum să spun, factori din aceștia de scădere accelerată, cum au fost decizia referitoare la suspendarea președintelui, unde și eu am spus că a fost vorba de o greșală de strategie, dacă nu o să mai apară, știu eu, chestiuni din acestea de indecizie și de orientare, până la urmă, așa cum s-a întâmplat și în ceea ce privește legea privind pensiile, care, așa cum ați spus, - pentru majorarea pensiilor - așa cum ați spus, s-a transferat o parte din, să spunem, interesul, simpatia de la PSD către cei care efectiv vor da banii anul viitor pentru majorarea pensiilor, și e vorba de guvernul PNL, deci, dacă nu se întâmplă aceste lucruri, PSD ar putea să meargă spre zona de 25%, după părerea mea, la aceste rezultate. Deci, momentul acesta nu

trebuie neapărat gândit ca un moment negativ și eu cred că trebuie făcut în așa fel încât partidul să-și unească forțele pentru a sprijini campania electorală și pentru a obține un rezultat cât mai bun. Altfel, va fi extraordinar de dificil de pregătit campania pentru alegerile locale.

Realizator: O cotă de sub 25% înțeleg că ar fi una care să ducă analizele într-o altă zonă? Poți face un congres în prag de alegeri locale sau...

Adrian Năstase: Întotdeauna vor fi momente electorale care să ducă la concluzia că nu e bine să faci un congres. Eu rămân la ideea pe care am spus-o și în 2005 - noi ar fi trebuit să mergem pe varianta pe care am propus-o, cu Ion Iliescu președinte pentru doi ani, deci, pe o formulă de tranziție, și în momentul acesta, am fi fost după un nou congres, care să pregătească echipa cu care să atacăm alegerile pe cele trei, patru categorii pe care le-am menționat: europarlamentare, locale, parlamentare și prezidențiale.

Realizator: Dle Adrian Năstase, problemele în justiție, dacă pot să spun așa - dv veți formula cum veți crede de cuviință - s-au îmbunătățit, fără să se ajungă la o abordare a fondului. Asta însemnând că s-ar putea, urmare a acestor chestiuni, decizia Curții Constituționale, modul în care a fost modificată Legea răspunderii ministeriale, ș.a.m.d., să vă aducă în situația în care să vă dea un soi de 'bun de tipar', dacă pot să spun așa, același produs politic, cu o nouă viză de funcționare. Dar nu și pe fond. Chestiunea aceasta ar putea fi un handicap?

Adrian Năstase: Îmi permite această întrebare să vă întreb la rândul meu dacă dv credeți că și în cazul meu ar trebui să funcționeze prezumția de nevinovăție. Poate că nu trebuie să funcționeze decât în cazul lui Traian Băsescu. Pentru că întrebarea care mi se pune adeseori de către unii jurnaliști și cei care, într-un fel, de-a lungul acestor doi ani, au fost intoxicați de unii dintre ei, și de analiști, și de oameni politici, de unii dintre ei, pare cumva că pornește de la ideea că eu am fost declarat vinovat și că până când o instanță nu mă declară nevinovat, eu rămân vinovat. Or eu cred că situația este exact invers.

Realizator: În justiție.

Adrian Năstase: Nu. Eu vorbesc despre... Vorbim despre justiție acum.

Realizator: Sunteți om politic. Eu v-am întrebat din perspectiva imaginii.

Adrian Năstase: Nu, stați...

Realizator: Publicul a receptat...

Adrian Năstase: M-ați întrebat din punctul de vedere al justiției, și eu vreau să clarificăm, pentru că aici s-au amestecat lucrurile - imagine și justiție. S-a dat un verdict în presă...

Realizator: Atunci să le luăm pe rând.

Adrian Năstase: Nu, haideți... Le luăm, de fapt, și pe rând, și împreună, pentru că sunt legate. Deci, doi ani de zile a existat un bombardament mediatic pe care îl știți și care a încercat să demonstreze că eu sunt inamicul public numărul unu.

Realizator: O fi rămas ceva în conștiința publicului?

Adrian Năstase: Sigur a rămas.

Realizator: Bun. Cum se rezolvă...?

Adrian Năstase: Dar acum începem să decopertăm. Dăm la o parte straturile astea, așa, de vopsea politică portocalie și începem să ne uităm la ce s-a întâmplat. Și vedem că de fapt, în ianuarie 2005, Traian Băsescu a spus: Jos cu președintele Camerei, jos cu președintele Senatului și la pușcărie, sau în țepe, cu cei dinainte, de la PSD. În ianuarie 2005 a venit Monica Macovei și a modificat Legea răspunderii ministeriale, în așa fel încât foștii miniștri să fie trimiși pachet, direct la instanță, fără să se mai respecte o lege din 1999, fără să se mai respecte o decizie a Curții Constituționale din 1999 și după aceea, în august 2005, Monica Macovei a trecut procurorii în subordinea ei, nu mai erau propuși de către CSM, a adus o echipă de hăițași și a început vânătoarea de vrăjitoare.

Realizator: /.../ depășiți momentul acesta? Credeți că dna Macovei n-a știut, consilierii dânzei, faptul că deja Curtea se pronunțase, declarase...

Adrian Năstase: Întrebarea dv e foarte gravă, pentru că...

Realizator: ...pentru că ori e o lipsă de competență...

Adrian Năstase: E foarte grav. Deci, chiar - asta spun și eu.

Realizator: Ori au vrut să vă ajute, domnule Năstase, pe dv și pe ceilalți, că ziceau: 'Lasă, îi hăituim, dar după care, legile noastre'...

Adrian Năstase: Nu, din contră. Au crezut că toți, deci, că momentul politic și că pot să treacă cu tăvălugul peste Constituție, peste decizia Curții Constituționale, peste absolut orice. Ei, nu a ținut.

Realizator: Deci e o gafă, credeți dv.

Adrian Năstase: Oricum e foarte grav. Pentru că ori este vorba de lipsă de competență, în graba aceea de a porni răzburările împotriva PSD, ignorarea unei decizii a Curții Constituționale, exact pe această temă, cu explicațiile foarte clare. Am scris astăzi un comentariu pe blog: "Decizia Curții Constituționale în legătură cu Dosarul Zambaccian a fost adoptată acum opt ani". Sigur că e un paradox. Unii erau foarte supărați pe decizia Curții de acum. Nu. Acum opt ani, în '99, cu Lucian Mihai, cu altă componentă a Curții, s-a dat explicația necesară, s-a explicat că nu e vorba de imunitate, că e vorba de o procedură, că e vorba de faptele din timpul mandatului și deci, ar fi ciudat ca astăzi, un ministru, să funcționeze răspunderea pentru el într-un anumit fel, iar dacă iese din guvern mâine, dar pentru aceleași fapte, toată

procedura să fie diferită. Monica Macovei, după părerea mea, este și incompetentă, și rău intenționată, a trecut peste aceste chestiuni fără nici un felde rezervă, dorind, bineînțeles, să asigure o răzbunare politică, alături de Traian Băsescu. Lucrurile s-au răzbunat. Și eu mai spun ceva, pe fond. Până la urmă, discutăm despre termopane, discutăm despre o hotărâre de guvern care este element pentru... în alt dosar, și care este absolut ridicol și toată lumea a spus acest lucru, în baza unei decizii a unui tip care când e în pușcărie, când iese din pușcărie, e vorba de Boierică, și care acuza - deci, procurorul acuză că prin hotărârea de guvern, eu am dat mită unui tip ca să ascundă nu știu ce dosar.

Realizator: Nu mai repetați, că n-are rost, să discutăm fondul. Nu vedeți că n-ajungem la fond?

Adrian Năstase: Nu, deci...

Realizator: E o problemă aici, a Justiției, până la urmă, care pornește și după care...

Adrian Năstase: Nu, dar putem atunci să facem altceva, dacă nu mai respectăm lucrurile acestea și prezumția de nevinovăție și procedurile; poate fac Traian Băsescu și ceilalți ceea ce sugera la un moment dat Corneliu Vadim Tudor, pe un stadion, un linșaj, nu numai mediatic, cum a fost comandat până acum...

Realizator: Eu nici vorbă să vă fi sugerat în vreun fel, prin ceea ce vă spun...

Adrian Năstase: Nu, nu dvs, dar eu încerc...

Realizator: Eu constat și... Dosarul Flota, vă aduceți aminte? O chestiune... Poate cineva crede că procurorul, de atunci, șef al PNA, cum se numea, domnul Ioan Amarie, nu știa că un dosar, pentru a putea fi luat în seamă, birocratic, așa, birocrația aceasta a Justiției, trebuia semnat de către dânsul, nu de către un adjunct?

Adrian Năstase: Putem să facem comentarii. Nu știu exact, probabil că trebuie să-l întrebați pe el, pentru că...

Realizator: Păi nu cred că se poate să gândești așa, că putea să nu știe. E elementar.

Adrian Năstase: Eu prefer să spun ceea ce am spus de fiecare dată. Eu cred că lucrurile importante în țară sunt cele legate de construcție, e nevoie de proiecte, așa cum am făcut cu cartea pe care am lansat-o, "România Europeană", cu diferite căi de acțiune. Cred că România are în momentul de față o șansă extraordinară, pe care riscă să o piardă. Am impresia, într-un fel, că noi rămânem în continuare prizonieri ai trecutului.

Realizator: Dar noi, cetățenii, cu ce suntem vinovați, domnule Năstase? Nu noi v-am acuzat nici pe dvs, nu noi am construit Dosarul Flota; ni se servesc

acuzatii de o parte și de alta, după care niciodată nu se limpezesc în justiție și rămânem... Noi unde punem ștampila, domnule Năstase?

Adrian Năstase: Nu știu unde ați pus ștampila în 2004, dar bănuiesc că m-ați votat pe mine. Și bănuiesc că și acum vă pare rău că nu am ieșit eu președinte, pentru că atunci, probabil că toată această nebunie, scandalurile, haosul de acum nu s-ar fi întâmplat. Țsta este răspunsul pe care vi-l dau, pentru că așa cum am acționat, chiar dacă, sigur, am făcut multe greșeli și eu, cum e firesc, era o slujbă nouă, erau atâtea lucruri de rezolvat, probabil că nu i-am ascultat pe unii dintre cei care-mi dădeau sfaturi bune, sigur, dar totuși, țara a mers înainte. Ei, eu cred, și dați-mi voie, poate că sunt subiectiv, cred că altele ar fi fost temele și altele direcțiile dacă România mergea, dacă-și continua evoluția în acest mod.